

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze k bakalářské práci

Ekonomika nestátní neziskové organizace –

Denní centrum Barevný svět, o. p. s.

Autor: Lucie Malá

Vedoucí práce: Ing. Helena Řezbová, Ph.D.

Souhrn

Bakalářská práce na téma Ekonomika nestátní neziskové organizace se zabývá ekonomikou neziskové organizace Denní centrum Barevný svět, o. p. s. V literární rešerši jsou vysvětleny definice pojmů vztahující se k neziskovému sektoru. Mimo jiné je zde porovnán neziskový a ziskový sektor, financování nestátních neziskových organizací a charakteristika finanční analýzy. Ve vlastní práci je uveden popis vybraného podniku a dále samotná finanční analýza. V rámci finanční analýzy byly vypočteny poměrové ukazatele. Jsou vypočteny vzorce ukazatelů rentability, zadluženosti, likvidity a aktivity za sledované období 2011-2013. Je sledován vývoj těchto ukazatelů a hodnoty jsou porovnávány s doporučenými hodnotami. V závěru je uvedeno doporučení pro lepší hospodaření organizace.

Klíčová slova: nezisková organizace, náklady, výnosy, fundraising

Cíl práce a metodika

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě finanční analýzy neziskové organizace Denní centrum Barevný svět, o. p. s. za roky 2011-2013 vymezit závěry, návrhy a doporučení pro budoucí stabilizaci a celkový rozvoj organizace.

Dílní cíle:

- a) vymezení teoretických přístupů pro hodnocení ekonomiky neziskových organizací
- b) základní charakteristika subjektu – Denní centrum Barevný svět, o. p. s.
- c) vlastní výpočty a komentáře
- d) vymezení závěrů, návrhů a doporučení.

Prvním a důležitým krokem při zpracování bakalářské práce bude nutné začít chodit do knihovny. Stanu se členem Národní technické knihovny, knihovny Vysoké školy ekonomické a dalších. Zde si vypůjčím odborné knížky a budu využívat také odborných internetových článků. Tyto zdroje budou důležité pro literární rešerši.

V praktické části bude zmíněna charakteristika zkoumané neziskové organizace a následně budou spočítány vzorce finanční analýzy. Pro výpočty budou použita data z účetních výkazů, poskytnutá účetním z vybrané neziskové organizace. Data budou zpracována v programu Excel, do přehledných tabulek a grafů, včetně komentářů. Pro praktickou část budou použity údaje získané při konzultacích s finanční ředitelkou organizace.

Závěr a doporučení

Denní centrum Barevný svět, o. p. s. je nestátní neziskovou organizací, poskytující sociální služby pro osoby se zdravotním postižením. Poskytuje služby – denní stacionář, sociální rehabilitace, osobní asistence v rámci denního stacionáře a novou sociální službu chráněné bydlení, provozovanou od roku 2014. Dále organizace vykonává doplňkovou činnost, zejména se jedná o výrobu a prodej vlastních výrobků. Doplňková činnost organizace se podílí na celkovém hospodářském výsledku kolem 30% až 34%. Rovněž se organizace věnuje pořádání tzv. ostatních služeb, například se jedná o organizování dětského dne pro osoby se zdravotním postižením i veřejnost.

Mezi majetek v užívání organizace se řadí automobil na soz a rozvoz klientů, masážní křeslo, mrazicí pult a vybavení pracovních dílen. Organizace zaměstnává okolo 15 zaměstnanců, včetně finanční ředitelky.

Organizace během sledovaného období zahájila celkem tři projekty, které rozvíjely služby a činnost organizace. Dva projekty dvouleté a jeden roční projekt, které jsou financovány z Evropského sociálního fondu. Tyto příjmy činí 24% až 29% z celkového financování organizace.

Mezi základní zdroje financování organizace se řadí Ministerstvo práce a sociálních věcí, město Třebíč, kraj Vysočina a úřad práce v Třebíči. Dotace v roce 2011 dosahovaly celkové částky 5 122 952 Kč, v roce 2012 celkem 3 432 199 Kč a v roce 2013 pak 4 061 405 Kč. Tyto dotace jsou poskytnuty na financování sociálních služeb – denní stacionář a sociální rehabilitace. Příjmy na sociální služby činí okolo 70% z celkového financování. Zbývajících 30% organizace získává z Evropského sociálního fondu v ČR na financování projektů.

V posledních letech organizace hospodaří v hlavní činnosti se ztrátou. V prvním sledovaném roce sice organizace dosáhla kladného hospodářského výsledku 110 421,- Kč, avšak v dalších letech hospodářský výsledek poklesl na -362 850,- Kč, v roce 2013 dokonce až na -660 013,- Kč. Důvodem ztrátového hospodářského výsledku je financování projektů v jednotlivých letech. Finanční prostředky za projekty byly organizaci vyplaceny zpětně v následujícím období. Kdyby nedocházelo k těmto komplikacím, organizace by do dalších let mohla disponovat se ziskem. Tento záporný výsledek hospodaření v hlavní činnosti se snaží organizace pokrývat svojí doplňkovou činností. Hospodářský výsledek z doplňkové činnosti v roce 2011 činil 1 880,- Kč, v roce 2012 až 184 577,- Kč a v roce 2013 279 040,- Kč.

Na základě finanční analýzy byly vypočítány ukazatele rentability, zadluženosti, likvidity a aktivity. Rentabilita nákladů se ve všech sledovaných letech pohybovala od 6% až

do 48% vždy nad mírou inflace. Bylo zjištěno, že organizace splňuje podmínku pro provozování doplňkové činnosti. Ve sledovaném období doplňková činnost dosahuje ziskového hospodářského výsledku. V případě záporného výsledku by doplňková činnost měla být přerušena. Zisk doplňkové činnosti pokrývá ztrátu z hlavní činnosti v roce 2012 z 50,86% a v roce 2013 ze 42,28%. Nejlepšího ekonomického výsledku z doplňkové činnosti organizace dosáhla v roce 2013. Zisk činil 279 040 Kč.

Dále bylo zjištěno, že organizace financuje svá aktiva z cizích zdrojů, a to z 62% v roce 2012 a v roce 2013 až z 100%. Cizí zdroje tvoří závazky ve vztahu ke státnímu rozpočtu, závazky vůči zaměstnancům a krátkodobé přijaté zálohy. Koeficient samofinancování vyšel v posledním sledovaném roce nulový. Organizace nefinancuje svá aktiva vlastními zdroji z důvodu ztrátového hospodářského výsledku z předešlého období.

Organizaci při financování krátkodobých závazků vzniká riziko, protože ukazatele likvidit jsou daleko za hranicí doporučených hodnot. Dalším problémem je nevyrovnanost oběžného majetku a krátkodobých závazků, kde krátkodobé závazky výrazně převyšují oběžný majetek. Tento stav je dlouhodobě neudržitelný a povede k rozprodání dlouhodobého majetku.

Obrat kapitálu se snaží organizace maximalizovat. Doba obratu pohledávek je na výrazně nízkých hodnotách, což je pro organizaci cílové. V porovnání tohoto ukazatele s dobou obratu závazků je doba obratu závazku výrazně vyšší. Problémem však je vysoká hodnota závazků.

Hospodaření organizace se dá zhodnotit ne přímo optimisticky, protože v posledních letech v hlavní činnosti vykazují ztrátu. Pozitivně však můžeme komentovat snahu snížení ztráty z hlavní činnosti ziskovou doplňkovou činností.

Doporučení pro lepší hospodaření a celkový rozvoj organizace do dalších let je v první řadě snaha o lepší a zajímavé služby. Organizace otevírá novou službu chráněné bydlení, kdy klientům bude poskytnuto bydlení při dohledu sociálních pracovníků. V Třebíči jsou celkem tři neziskové organizace, které nabízejí stejné služby a tudíž konkurence je zde velká. Jedná se o jeden nejmenovaný stacionář, kdy je zřizovatelem město Třebíč a druhý nejmenovaný stacionář, který je součástí celorepublikové charity. Tímto se stává organizace Denní centrum Barevný svět, o. p. s. oslabená a za organizací nestojí zřizovatel, jako je to v obou dalších stacionářích.

Dalším problémem je pro organizaci čekání na vyplacení dotací. O dotace se žádá v září před rokem, na který se požadují dotace, uznávány jsou až téměř třetí měsíc dalšího kalendářního roku. Po celou tuto dobu organizace nemá žádnou jistotu financí a tato situace je

pro organizaci velice riziková a náročná. Organizace tuto situaci řeší půjčkou v hodnotě okolo 350 000 Kč. Východiskem a zabráněním těchto situací, by bylo dlouhodobější financování a tudíž i větší garance financí ze strany státu. Větší jistota financí by organizaci napomohla k lepší stabilizaci a celkový rozvoj její činnosti.

Seznam použitých zdrojů

BOUKAL, P. Fundraising pro neziskové organizace. 1. vyd. Praha, Grada Publishing. 2013. 264 s. ISBN 978-80-247-4487-2.

BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9.

KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipálních firem. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 256 s. ISBN 978-80-7263-825-3.

NAIR, N., BHATNAGAR, D. Nonprofit Management & Leadership. Spring2011, Vol. 21 Issue 3, p. 293.

PEKOVÁ, J., PILNÝ J., JETMAR M. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, 488 s. ISBN 978-807-3579-364.

SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.

ŠEDIVÝ, M., MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, Management (Grada). 154 s. ISBN 978-80-247-2707-3.